

SZAKMAI BESZÁMOLÓ – 2024

BMSZKI Rákosszeg park Családok Átmeneti Otthona I., II., III. és külső férőhelyei

M3 Park Munkásszállás

1142 Budapest, Rákosszeg park 4-6.

Írták: Garamszegi Kristóf, Gularasz Niké, Hárs Anikó, Hegedüs Andrásné, Horváth Renáta Adrienn, Horváth Balázs, Juhász Roland, Kiss Szilvia, Leskó Erika, Mezei Gábor, Máté Zsuzsanna, Patócs-Tóbi Zsuzsanna, Sánta Barbara, Szendrei Gabriella, Tánczos Tímea, Vekérdi Emese

Összeállította: Mezei Gábor

1. Az intézmény rövid bemutatása

"Anyu, itt fogunk aludni? És még holnap is itt fogunk aludni? És akkor még százat is itt fogunk aludni!?"

/ Feri (7), aki 4 testvérével és szüleivel költözött be az otthonba /

"Jaj nekem! Hát ez nagyon szép..!"

/ -Aranka (34), aki 2 gyermekével bántalmazás elől menekülve, éjjel költözött be az otthonba és először látta meg az emeleti lakásból Budapest fényeit. /

A Rákosszeg park 4. és 6. épületeiben több intézmény is működik. A 94 fős Családok Átmeneti Otthona (szervezetileg három intézmény, CSÁO I., II. és III.) a Rákosszeg park 4. első négy emeletén, 21 lakásban, a 43 fős Családok Átmeneti Otthona külső férőhelyei a Rákosszeg park 6. 6 lakásában, valamint az M3 Park Munkásszállás a Rákosszeg park 4.-6. 70 lakásában.

A családok átmeneti otthona a családi krízis következtében, illetve bántalmazás, fenyegetés és rossz szociális helyzet miatt bekerülő családok számára nyújt lakhatást, valamint szociális és mentálhigiénés segítséget családgondozás keretein belül. Az intézményben folyó segítségnyújtás célja, hogy ügyfeleink önfenntartásra, problémáik megoldására, gyermekeik fizikai, mentális és érzelmi igényeinek kielégítésére képessé váljanak. A családok átmeneti otthona működésének alapja a Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. törvény), amely kimondja, hogy *"az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a*

gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától". Az intézményi jogviszony hossza 12 hónap, amely meghosszabbítható 6 hónappal, illetve legfeljebb a tanév végéig.

A családok átmeneti otthonához kapcsolódó külső férőhelyek biztosíthatják azoknak a családoknak az ellátását, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek. Az átmeneti otthonban és a külső férőhelyen eltölthető jogviszony együttes időtartama legfeljebb 3 év lehet. Az intézményi térítési díj összege itt magasabb, mint az átmeneti otthonban, a családgondozás intenzitása azonban alacsonyabb, ugyanakkor a külső férőhelyen élő családok is részesülnek segítő szolgáltatásaikban.

A családok átmeneti otthonának és külső férőhelyének lakói intézményünkben egyaránt igénybe vehetik pszichológus, fejlesztő pedagógus és önkéntes korrepetáló tanárok segítségét, valamint részt vehetnek csoportjainkon, rendezvényeinken és eseményeinken is. Beszámolóink kimutatásaiban az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a családok átmeneti otthonában és annak külső férőhelyein élő családokat együtt kezeljük.

A Rákosszeg park 4. 5.-9. emeletein és a 6-os épület első öt szintjén (a 6 lakrésnyi külső férőhelyet leszámítva) az M3 Park Munkásszállás lakói élnek. Két felsőbb emeletet a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. adja ki dolgozói részére, a hetedik emeleten pedig a Fővárosi Önkormányzati Rendészeti Igazgatóság bérel lakásokat dolgozóinak. A munkásszállás nem tartozik sem a Gyermekvédelmi törvény, sem a Szociális törvény hatálya alá, az ott lakó ügyfelek szociális munkában, családgondozásban az átmeneti otthon szakmai teamje részéről nem részesülnek, intézményünk közösségi- és gyermekprogramjai viszont részükre is nyitottak.

2. A szakmai munka 2024-ben

Az intézmény 2024 elején kitűzött céljai részben megvalósultak. A gyermekjogi és emberi jogi szemlélet megerősítésének tárgyában, illetve traumatudatos, érzékenyítő tréningek szervezésében eredményeink elmaradtak a várttól, ahogyan a részvételiség és a közösségiség erősítésére irányuló terveink is csak kisebb részben valósultak meg. Az említett területeken történő szakmai munka eredményességét csökkentette az intézmény életében hosszú idő után bekövetkező vezetőváltás (Balla Edit ellátási egységvezetőt 2024. március 1-től Mezei Gábor váltotta) és az azzal kapcsolatos szervezési feladatok, az átmeneti szakgondozóhiány, a megfelelő közösségi terek hiánya, végül, a már 2023 végén is egyre aggasztóbb problémaként jelentkező csótány- és ágyipoloska-fertőzöttség. Utóbbi az intenzív csoportfoglalkozásokat és

általában a közösségi programokat is több hónapon át nagy mértékben megnehezítette, sőt, időnként ellehetetlenítette.

Ugyanakkor az erőszak- és megszegyenítés-mentes, terápiás lakóközösség kialakítása terén fontos előre lépéseket tettünk. Ez részben a team-en belüli szakmai viták és a szupervízió, részben pedig a Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum keretein belül végzett, a családon belüli erőszak és a bántalmazás visszaszorítását célzó munkánk eredménye.

Szintén sikeresnek tekinthetők az alapellátással és a Gyámhivatallal történő jobb együttműködés kialakítását célzó törekvéseink is. Bár 2024-ben egy esetben ideiglenes hatályú kiemelésre (IH) kellett javaslatot tennünk, az eset kezelése során példaértékű együttműködési készséget és professzionális szakmaiságot tapasztaltunk minden, abban érintett intézmény és hatóság részéről. A családgondozási munkában jellemzően szintén jó partnereink voltak az érintett intézmények, hivatalok és szakemberek.

2024 őszére a súlyos rovarfertőzöttséget is sikerült annyira visszaszorítanunk, hogy mára az már jóval kisebb mértékben (bizonyos területeken pedig egyáltalán nem) akadályozza az intézményünkben folyó szakmai munkát.

3. Az ügyfélkör jellemzői

"Fürdőkád! Fürdőkád! Itt van fürdőkád!"

/ -Zsófi (11) és Marci (13), amikor először néztek szét a lakásban /

"Komolyan mondja? Úristen, itt nekem külön szobám lesz!?"

/ -Ervin (17), akinek 6 testvére van és még soha nem volt saját szobája /

Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően idén is kigyűjtöttük az ügyfeleinkkel kapcsolatos főbb statisztikai adatokat.

1. táblázat: Családok összetétele gyermekszám szerint:

<i>gyermekek száma</i>	<i>családok száma</i>
várandós anya	2
1 gyerek	7
2 gyerek	8
3 gyerek	8
4 gyerek	7
5 vagy több gyerek	8
Összesen:	40
Átlagos gyermeklétszám:	2,98

A családok gyermekszám szerinti megoszlása szokatlanul kiegyenlített volt, az átlagos gyermekszám pedig jelentősen meghaladta az előző év átlagát. Míg 2023-ban 118 gyermek és 85 szülő élt 44 családban intézményünkben, addig 2024-ben 40 családban összesen 119 gyermeket és 76 szülőt láttunk el.

2. táblázat: Gyermek kor és nem szerinti megoszlása:

<i>gyermek kor</i>	<i>gyermek száma (fő)</i>	<i>gyermek aránya (%)</i>	<i>fiú (fő)</i>	<i>lány (fő)</i>
0-2 év	26	21,85	18	8
3-5 év	23	19,33	9	14
6-8 év	18	15,13	4	14
9-11 év	23	19,33	9	14
12-14 év	16	13,44	4	12
15-17 év	6	5,04	5	1
18 fölött	7	5,88	2	5
Összesen:	119	100,00	51	68
Gyermek átlagéletkor:	7,8 év			

A gyermek átlagéletkora fél évvel alacsonyabb volt, mint a tavalyi évben. 14 év fölötti gyermeket alacsony számban gondoztunk, viszont 2024-ben is viszonylag magas volt a nagykorú testvérek száma. Az intézménybe négy újszülött baba érkezett a kórházból.

3. táblázat: Szülő kor szerinti megoszlása:

<i>szülő kor</i>	<i>szülő száma (fő)</i>	<i>szülő aránya (%)</i>
18-20 év	0	0,00
21-30 év	29	38,16
31-40 év	31	40,79
41-50 év	14	18,42
50 fölött	2	2,63
Összesen:	76	100,00
Szülő átlagéletkor:	34,4 év	

A szülő átlagéletkora az előző évekhez hasonlóan alakult, a gyermek átlagéletkorához hasonló mértékben volt alacsonyabb a 2023-as évhez viszonyítva. A 21 és 40 év közötti szülő felnőtt ügyfeleink közel 80 %-át teszik ki.

4. táblázat: Szülők iskolai végzettség szerinti megoszlása:

<i>iskolai végzettség</i>	<i>szülők száma (fő)</i>	<i>szülők aránya (%)</i>
befejezetlen ált. isk.	5	6,58
befejezett ált. isk.	52	68,42
befejezett szakmunkás	14	18,42
befejezett szakközép	2	2,63
befejezett gimnázium	2	2,63
főiskola, egyetem	1	1,32
Összesen:	76	100,00

2024-ben is nagyon magas volt a legfeljebb befejezett általános iskolai végzettséggel bíró szülők aránya, 75 %, szemben a 2023-as 70 %-kal. Akkor még 4 érettségizett és 4 diplomás szülő is élt nálunk, számuk 2024-re 2-re, illetve 1-re csökkent.

5. táblázat: Szülők jövedelem szerinti megoszlása:

<i>szülő jövedelme (Ft/fő/hó)</i>	<i>szülők száma (fő)</i>	<i>szülők aránya (%)</i>
25 000 alatt	5	6,58
25 000 - 40 000	4	5,26
40 001 - 60 000	3	3,95
60 001 - 90 000	6	7,89
90 001 - 120 000	10	13,16
120 001 - 150 000	4	5,26
150 001 - 200 000	11	14,47
200 001 - 250 000	7	9,21
250 001 - 300 000	12	15,80
300 000 felett	14	18,42
Összesen:	76	100,00
Átlagjövedelem:	195 926,00 Ft	

A legnagyobb számban olyan szülők éltek intézményünkben, akiknek jövedelme meghaladta a 250 000 Ft-ot, ugyanakkor a szülők átlagjövedelme a 200 000 Ft-ot sem érte el. Itt érdemes megemlíteni, hogy a 119 ellátott gyermek közül 12-en voltak hátrányos helyzetűek

és csupán 4-en halmozottan hátrányos helyzetűek. (Ez annyit jelez, hogy mindössze ennyien jogosultak közülük rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.)

6. táblázat: Kiköltözött családok jogviszonyának időtartama:

<i>jogviszony hossza</i>	<i>családok száma</i>	<i>családok aránya (%)</i>
1 évnél rövidebb	4	28,57
1 év	1	7,14
1 - 1,5 év között	2	14,29
1,5 év	1	7,14
1,5 évnél hosszabb	6	42,86
Összesen:	14	100,00

A legtöbb család intézményi jogviszonya meghaladta a 1,5 évet, ugyanakkor jelentős azon családok száma is, akik 1 évnél rövidebb ideig laktak az otthonban. Tehát továbbra is úgy látszik, hogy azon családok, amelyek sikeresen beilleszkednek az intézményi keretek közé, többnyire kitöltik a jogszabályban meghatározott maximális időt, míg azok, akiknek kevésbé sikerül megtalálniuk helyüket az otthonban, 1 éven belül kiköltöznek.

7. táblázat: A családok előző lakóhelye és a kiköltözés helye:

<i>Honnan érkezett a család?</i>	<i>családok száma</i>	<i>kiköltözés helye</i>	<i>családok száma</i>
Albérletből	9	albérlet	2
		M3 Park	1
		CSÁO / anyaotthon	2
		jelenleg is ügyfelünk	4
Családtól	11	albérlet	1
		család	2
		CSÁO / anyaotthon	1
		jelenleg is ügyfelünk	7
CSÁO-ból / anyaotthonból	13	CSÁO / anyaotthon	1
		jelenleg is ügyfelünk	12
Szívességi lakáshasználatból	1	saját ingatlan	1
BMSZKI hajléktalanszállójáról	5	CSÁO / anyaotthon	1
		utca	1
		ismeretlen	1
		jelenleg is ügyfelünk	2
Utcáról	1	jelenleg is ügyfelünk	1
Összesen:	40	Összesen:	40

A 2024-ben kiköltözött 14 család közül 5-nek sikerült elhagynia az ellátórendszert, 3 albérletbe, 1 az M3 Park munkásszállásra, 1 család pedig saját tulajdonú (vidéki) ingatlanba távozott. Ugyanilyen számban költöztek ki családok más CSÁO-ba, anyaoththonba, ám közülük csak egyetlen család érkezett hozzánk is közvetlenül egy másik átmeneti otthonból. Két család költözött ki külső családtagokhoz és mindkét távozó család egykor szintén családtagoktól költözött be intézményünkbe. A BMSZKI hajléktalanszállóiról öt szülőpárt gondoztunk 2024-ben, közülük három család költözött ki (mind kevesebb, mint 1 év jogviszony után). Egy család CSÁO-ba, egy család ismeretlen helyre távozott. Egy szülőpár visszatért utcai életviteléhez, miután gyermekük kiemelésre került.

4. A személyes szociális munka és eredményei

**„- Milyen segítséget várnak a szociális munkásuktól?
- Semmit. De mindent nagyon, nagyon köszönünk!”**
/ Géza (27), 3 gyermekes apa /

A családgondozási folyamatok kiindulópontja minden esetben a család alapproblémája, amelyhez a két szülővel készített életútinterjún keresztül kerül közel családgondozó. Az alapproblémát alaposan feltérképezzük azon az esetismertető szakmai team-en, amelyen részt vesznek a családdal kapcsolatban álló más jelzőrendszeri tagok is. A családgondozók adatközlései szerint a gondozott családok alapproblémái 2024-ben a következők voltak.

8. táblázat: A gondozott családok alapproblémái:

<i>a család fő problémája</i>	<i>családok száma</i>	<i>%</i>
traumák, bántalmazás	16	40
destruktív kapcsolati minták	10	25
lakhatás hiánya	10	25
mélyszegénység	2	5
üldözöttség, menekülés	2	5
Összesen:	40	100

A táblázatból kitűnik, hogy a legtöbb ellátásban részesülő család elsődleges problémája az a generációkon is átívelő bántalmazásból fakadó traumatizált állapot, amely a destruktív szülői, kapcsolati mintákkal is szoros kapcsolatban van. Eseteink kétharmadában ezek jelentik az alapproblémát. A lakhatási problémák csupán az esetek negyedében jelentik a család elsődleges problémáját. A lakhatási gondoknál jóval súlyosabb anyagi helyzetet jelentő

mélyszegegyénység, a nincstelenség 2 családuuk életében volt meghatározó alapprobléma. 2024-ben 2 (pakisztáni) menekült családot is gondoztunk.

Az alapproblémákból kiinduló gondozási célok 2024-ben az alábbiak szerint valósultak meg.

9. táblázat: A gondozási célok teljesülése az ellátott családoknál:

<i>teljesültek-e (teljesülni látszanak-e) a gondozási célok</i>	<i>családok száma</i>	<i>%</i>
Igen	23	57,5
Részben	14	35,0
Nem	3	7,5
Összesen:	40	100

A családgondozők megítélése alapján a családok átmeneti otthonában és külső férőhelyein a 2024-ben gondoztott családok mindegyikét tekintve a családok nagy többségénél előrelépést értek el, a kitűzött gondozási célok többnyire egyértelműen megvalósultak. Ez jellemzően a lakhatási helyzet javulását (esetleg megoldását), a pszichés problémák kezelésének, a traumák feldolgozásának megkezdését (és az e téren mutatott haladást), a szülő-gyermek kapcsolatok erősítését, a gyermekek felzárkóztatását, beiskolázását, szakemberekhez történő eljuttatását, a szülők munkába állásának támogatását, a család anyagi helyzetének javítását jelenti, az egyes családok esetében természetesen eltérő összetételben és eltérő mértékben. A gondoztott családok bő egyharmadánál a kitűzött célok részben valósultak meg, az előrelépés azonban ezekben az esetekben is egyértelmű. (Köztük vannak azok az esetek is, amelyekkel jelenleg is dolgozunk, tehát a családgondozás végső mérlege még nem vonható meg.) 3 gondoztott család esetében a kitűzött célok egyértelműen nem valósultak meg.

2024-ban is szükség volt gyermekvédelmi intézkedésekre, illetve a gyámhivatal által folytatott védelemben vételi eljárás megindítására a gyermekek védelmének, biztonságuk további, hosszabb távú megerősítésének érdekében. Három család esetében védelemben vételi javaslattal éltünk, egyetlen családnál indult azonban ténylegesen védelemben vételi eljárás. Ezeknél eljárásoknál a védelemben vételi határozatba a szülőknek olyan kötelezettségeket írnak elő és szükségleteikhez olyan alapellátási szolgáltatásokat rendelnek, amelyek jó esetben segíthetik őket abban, hogy biztonságos szülőkké váljanak a gyermekeik számára. Szűkös erőforrásaikhoz szolgáltatásokat kapjanak, elkerülve a gyermek családból történő kiemelését. Egyetlen alkalommal került sor olyan intézkedésre, amikor kiskorú súlyos és közvetlen

veszélyeztetése miatt, a gyermek családból történő kiemelését, szakellátási ideiglenes hatályú elhelyezését azonnali hatállyal kellett kezdeményeznünk a hatóságnál.

10. táblázat: Hatósági intézkedések:

<i>hatósági intézkedések</i>	<i>gyermekek száma</i>
védelembe vétel	8
nevelésbe vétel	1
hatósági intézkedés nem történt	110
Összesen:	119

5. Szolgáltatás korlátozása

Három esetben került sor a szolgáltatás igénybevételének korlátozására, mindhárom esetben bántalmazó módon viselkedő apát távolítottunk el a családtól. A bántalmazás egyik esetben sem volt súlyos (nem járt fizikai sérüléssel és nem igényelte hatóság bevonását). Az intézkedésre minden esetben azonnali hatállyal került sor, a szolgáltatás korlátozásának időtartama minden esetben néhány napra (48-72 órára) szült, amelynek letelte előtt az intézmény vezetői a család családgyógondozójával és szakgyógondozójával együtt meghozták, majd a szülőkkel is közölték a továbbiakra vonatkozó döntésüket. Bántalmazás esetén szakmai protokollunk nem ad lehetőséget a mérlegelésre, a bántalmazással vádolt szülőt akkor is azonnal kiküldjük az intézményből, ha a másik szülő utólag (akár már néhány órával később) visszavonja a vádat. A bántalmazás észlelése nyomán azonnal korlátozzuk a bántalmazót a szolgáltatás igénybevételében. A jogviszony végleges megszüntetését ugyanakkor minden esetben mérlegelni kell az ügyben érintett szakembereknek. A három esetből kétszer ez a döntés a jogviszony megszüntetését jelentette, a bántalmazóan fellépő apa ezek után csak a látogatási szabályok betartása mellett, vendégként tartózkodhatott a családdal. Egy esetben nem szüntettük meg a bántalmazó apa intézményi jogviszonyát a korlátozás időtartamának letelte után. Ebben az esetben úgy ítéltük meg, hogy a bántalmazott anya még nagyon erősen kötődik az apához és valószínűsíthető volt, hogy annak kiköltözése után ő is távozna újszülött gyermekükkel együtt, akár az utcára is. Ebben az esetben néhány hónappal később már úgy tudtuk megszüntetni az apa jogviszonyát és eltávolítani őt az anya környezetéből, hogy az anya már el tudta fogadni a döntésünket és elkezdhattunk vele dolgozni önmegegyezésén, miközben a látogatóként még visszajáró apával is kapcsolatban maradtunk. Az apát folyamatosan bíztattuk, hogy menjen el indulatkezelési tréningre, önismereti- vagy AA-

csoportba, illetve forduljon pszichológushoz. Nála nem sok sikert értünk el, de az anyának biztosíthattuk az önálló élet lehetőségét.

6. Intézményi útmutató a kényszerláthatás ártalmainak csökkentésére

A családon belüli erőszakkal és a bántalmazással a Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum keretei között folyó szakmai munka során is sokat foglalkoztunk. A május 6-án megalakult Fórum a Budapesten működő, áldozatvédelmi feladatokat végző önkormányzati intézmények, hatóságok, civil szervezetek és az ezekben dolgozó szakemberek közötti kommunikációt, együttműködést hivatott elősegíteni. Intézményünk vezetői és családgondozói a Fórum előkészítő munkálatai során megfogalmazódott, a kényszerláthatás ártalmainak enyhítésével kapcsolatos CSÁO-s módszertan iránti igényekre egy Ajánlás (később Útmutató) elkészítésével igyekeztek választ adni. A viszonylag rövid határidő nem tette lehetővé, hogy szélesebb körű együttműködésben készítsük el a dokumentumot, de a CSÁO team-jének szakmai felkészültsége és gyakorlatai tapasztalatai magabiztosan kijelölték a fő irányvonalakat, a BMSZKI szakmai vezetése és módszertani munkatársai pedig segítettek egységesebbé tenni az Ajánlást. Az április végén elkészült szakmai anyagon az Áldozatvédelmi Fórum eljárásrendek egységesítésével és kidolgozásával foglalkozó munkacsoportjának számos résztvevője illetve hasznos észrevételekkel és építő jellegű kritikákkal. Itt érdemes kiemelni a NANE munkatársainak aktivitását, melynek nyomán az Ajánlás átdolgozásra került. Számos módosítás után az új szakmai dokumentum októberben már Útmutatóként született újjá.

Az INTÉZMÉNYI ÚTMUTATÓ a családon belüli erőszak és a kényszerláthatás gyermekeket érintő ártalmainak csökkentésére közel 20 oldalon ismerteti a családon belüli erőszak intézményünkben jellemző előfordulási formáit, az erőszak megelőzésére és az áldozatok védelmére szolgáló módszereinket és eljárásainkat, valamint a vonatkozó jogszabályi háttérrel. Az Útmutató fontos része a kapcsolattartás CSÁO-n belül megvalósuló lehetőségeinek vizsgálata. Intézményünkben bántalmazás esetén nem az áldozatokat menekítjük, hanem a bántalmazót távolítjuk el az otthonból, látogatásait pedig teljes mértékben korlátozhatjuk. Így tehát a CSÁO az anya és a gyermekek szempontjából biztonságos, védett tér marad, ahová a bántalmazó egyáltalán nem, vagy csak szigorú szabályok betartása és állandó felügyelet megléte mellett térhet vissza. Ez pedig elméletileg lehetővé teszi, hogy az érintett család- és gyermekjóléti központtal egyeztetve a kapcsolattartás annak bármely formájában akár intézményünkben is megvalósulhasson. A családok átmeneti otthona olyan védett tér lehet, ahol az ismerős közeg, az otthon biztonsága és a gyermekvédelmi szakemberek folyamatos jelenléte bizonyos mértékig akkor is ellensúlyozhatja a bántalmazó szülő okozta károkat, ha nincs sem

bíróági, sem gyámhatósági döntés sem a távoltartásról, sem a kapcsolattartásról. A családok átmeneti otthonában kialakított kapcsolattartó helyiség apró, de hatékony lépés lehet a kényszerláthatás ártalmainak enyhítésében.

7. Csoportmunka és közösségi tevékenységek

A gyermekdráma csoportok 2024-ben is folytatódtak. Két korcsoport szervezésével (7-9, illetve 10-14 éves) indult el a munka. A szerepjátékok révén a gyerekekben egyrészt megküzdési stratégiák alakulnak ki, másrészt az alkalmak lehetőséget teremtenek a bennük halmozódó feszültségek kiengedésére, érzéseik szabadon történő megélésére. 2024-ben 24 alkalommal volt ilyen csoport, heti rendszerességgel, kollégáink mellett képzett, külső szakemberek bevonásával. Eredetileg zárt csoportokat terveztünk, de a gyerekek motivációja, illetve az, hogy az év során többen költöztek ki és be az intézményünkbe, ezt nem tette lehetővé. Összesen 20-25 gyermek vett részt a csoportalkalmakon. A szakemberek díjazását részben a BMSZKI által közösséget formáló alkalmakra elkülönített, ún. közösségi keret, részben a CSÁO részére beérkezett adományok fedezték. A csoportmunkát a késő tavaszi időszaktól kezdve először a folyamatosan súlyosbodó ágyi-poloska fertőzöttség, majd nyáron a sűrű tanév végi költözködések és a nyári szünet is akadályozta, illetve szüneteltette.

Szintén a gyermekeknek szólnak a kutyaterápiás foglalkozások, amelyekre szerda esténként került sor két szakgondozó kollégánk és a Támogatók Terápiás és Segítőkutya Alapítvány szakemberének bevonásával, az év során 26 alkalommal. Bodza kutya nagyon népszerű volt a nálunk élő gyermekek körében, ezért az egyes alkalmak előtt korlátozni kellett a résztvevők számát. Az egyes alkalmakon 6-8, az év során összesen mindegy 30-40 gyermek vett részt a kutyaterápiás foglalkozáson, amely sokat segített gátlásaik, félelmeik feloldásában és az intézményi életbe, illetve a közösségbe történő beilleszkedésben. A költségeket az Alapítvány támogatói finanszírozták.

Az intézményünkben élő anyáknak irodalomterápiás csoportot szerveztünk, amelyre 2024-ben 21 alkalommal került sor. Az egyes alkalmakon 3-5, az év folyamán összesen 8-10 anya vett részt.

8. Rendezvények, programok

Május 11-én 3 kollégánk képviselte Intézményünket a Róna parkban megrendezett Szomszédünnepen, ahol számos intézményünkben élő ügyfél és lakó is megfordult. Célunk a

CSÁO és az M3 Park munkásszállás, illetve munkánk megismertetése volt a környéken élőkkel. Kollégáink munkáját két M3 parkból érkező lakó is segítette.

Május 25-én került megrendezésre hagyományossá vált, legfontosabb éves eseményünk, a CSÁO Gyermeknapja. A rendezvényt a Gyáli úton működő Ideiglenes menekültszálló dolgozóival közösen szerveztük a Rákosszeg parkba, az együttműködésbe bevonva a Sárrét Községi Tér erőforrásait is. Míg a gyerekeknek változatos játékokkal, játékos feladatokkal, finomságokkal és érdekességekkel készültünk, a gyermeknap tematikájában kiemelt szerepet kapott a felnőttek megszólítása is. Fő célunk az érzékenyítés volt. Fontos volt, hogy megismerjék, ezáltal jobban megértsék és elfogadják egymást a menekültek és az itt élők, az átmeneti otthon lakói és a környékbeliak. A Sárrét Községi Térben a Közélet Iskolája érzékenyítő workshop-ot tartott a szép számú érdeklődőnek. A gyermeknapon több, mint 100 gyermek és hasonló számú felnőtt vett részt (A CSÁO-ból és a Gyáli útról egyaránt, de sokan csatlakoztak az M3 Park lakói és a környéken élők közül is.) A szervezésben és az esemény lebonyolításában a Rákosszeg park és a Gyáli út teljes team-je egyaránt részt vett.

A gyermeknaphoz hasonló nagyságrendű program volt a Rákosszeg parkban az augusztus 28-án megrendezett nyárzáró fesztivál. Az eseményt a Budapest Brand Nonprofit Zrt. szervezte, intézményünk csupán házigazdája és haszonélvezője volt a sokszínű és színvonalas eseménynek.

Az év során folyamatosan szerveztünk kisebb-nagyobb programokat a CSÁO-ban élő gyermekeknek. Jelmezkészítés, kézműves foglalkozás, sütés-főzés, társasjáték hetente néha több alkalommal is megvalósult, rendszerint 4-10 gyerek bevonásával. Intézményi rendezvényeinken (farsang, húsvét, Halloween) szinte az összes CSÁO-ban élő nagyobb gyermek részt vett. Decemberben az intézmény Mikulása végig járta a Rákosszeg park két toronyházának minden olyan lakását (az M3 Park munkásszállást is beleértve), ahol gyerekek laktak és természetesen mindegyiküknek ajándécsomagot is adott. Karácsonyi rendezvényünk 2024-ben rövid és visszafogott volt, ugyanis megfelelő közösségi helyiség hiányában az intézmény előtt került sor sötétedés után egy karácsonyfa feldíszítésére, mécsesek és csillagszórók meggyújtására és karácsonyi dalok eléneklésére.

A Váltóház átmeneti szállással együttműködve került sor a Száraz November – a Családi Idill Hónapja programjainak megrendezésére a Rákosszeg parkban. A hónap során gyerekeknek és felnőtteknek tartottunk csoportokat, ahol életkoruknak megfelelően beszéltünk az alkohol-

és drogproblémákról. A kisebb gyerekek esetében a mesék segítségével beszéltünk arról, hogy ők mit látnak, érzékelnek a környezetükben. Az anyákkal sütés-főzés közbeni csoportfoglalkozáson beszéltünk az alkoholhoz fűződő érintettségükről. A férfi csoporton résztvevő 10 férfival nyíltan és őszintén lehetett beszélni a függőségekkel kapcsolatos témákról.

A nyári szünet ideje alatt a nálunk élő gyerekeket 8-12 fős csoportokban kisebb, ám egész napos kirándulásokra is elvitték szakgondozó kollégáink. Így jártak a gödöllői Mezőgazdasági Eszközmúzeumban, a Pénzmúzeumban, Törökmezőn, a Margit-szigeten, a Pál-völgyi-barlangban, továbbá számos játszótéren. Ezek a kirándulások nagyon sokat segítettek az intézmény környékéről és a város megszokott pontjairól ritkán kimozduló gyerekeknek a világ felfedezésében. A Szakma Sztár 2024 fesztiválra eljutó kamaszaink pedig élményszerű módon ismerkedhettek a pályaválasztás kérdéseivel és lehetőségeivel.

9. Szakmai céljaink elérését segítő és hátráltató tényezők

	Segítik <i>a szakmai céljaink elérését</i>	Hátráltatják <i>a szakmai céljaink elérését</i>
BELSŐ 1 - Az adott szolgáltatáson belüli Lehetőségek van helyben változtatni rajta	- erős szakmai team - motivált dolgozók - önszerveződés - folyamatos innováció - együttműködő ügyfelek	- eltérő szakmai szemlélet - prioritási kérdések - információáramlás nehézségei - fizikai környezet - súlyos kártevőfertőzöttség - rendszerhasználó ügyfelek
BELSŐ 2 – A BMSZKI-n belüli A felső vezetés, a „központ” tud változtatni rajta	- erős módszertani háttér - erős képzési háttér - vezetői mentorprogram - intézményközi kapcsolatok - szakszervezet	- elavult szervezeti struktúra - fizikai környezet - forráshiány
KÜLSŐ – a BMSZKI-n kívüli Külső adottságok, nem áll lehetőségünkben változtatni rajtuk	- Fővárosi Önkormányzat - helyi közösség-szervezés - adományozók - önkéntes segítők - jelzőrendszeri tagok	- jogszabályi háttér - általános forráshiány - szociális problémák - az egészségügy problémái - oktatási rendszer problémái - a gyermekvédelem problémái

10. Szakmai team, belső és külső együttműködések, kapcsolatok

A CSÁO szakmai stábjában számszerűen kevés, ám mégis jelentős változások történtek. Február végén az addigi ellátási egységvezető, december végén pedig szakmai vezetőnk távozott az intézményből. Az öt családgondozó, öt gyermekgondozó-szakgondozó és négy recepciós-szakgondozó személye nem változott, az év folyamán egy főt vettünk át a BMSZKI egy másik intézményéből recepciós-szakgondozó munkakörbe. Az intézményben folyó magas színvonalú szakmai munka elképzelhetetlen lenne adminisztrátorunk, gondnokunk és pénztárosunk nélkülözhetetlen háttérmunkája nélkül, akik szintén hosszú évek óta a Rákosszeg park team-jének tagjai. 2024-ben is külső szakemberként segítette munkánkat egy fejlesztőpedagógus, aki heti 10 órában foglalkozott a nálunk élő gyermekkel és a BMSZKI pszichológusa, aki heti 8 órában állt felnőtt ügyfeleink rendelkezésére.

Az év során a BMSZKI több intézményével, illetve szolgáltatásával kerültünk kapcsolatba, ezek közül intézményünk vonatkozásában kiemelendő a Dózsa Nőgyógyászati Szakellátása, az Ügyfélszolgálati Iroda lakhatási, foglalkoztatási és álláskeresési részlege, a Gyáli úti Ideiglenes Menekültszállás, akikkel közös gyermeknapot szerveztünk, valamint a Váltóház Átmeneti Szállás, amelynek addiktológiai műhelyét több kollégánk is aktívan látogatta és amelynek Száraz November programsorozatához intézményünk is csatlakozott. Az év folyamán a BMSZKI igazgatójával, szakmai igazgatóhelyettesével, sajtóreferensével, valamint a szakmai fejlesztési és módszertani irodával is jó együttműködésben dolgoztunk, nagyobb lélegztvételi projektek és konkrét megoldást követelő esetek mentén egyaránt.

Tapasztalataink szerint erős kollegialitás, magas szintű szakmaiság, támogató attitűd és megoldásorientált szemlélet jellemzi a BMSZKI dolgozóit, ugyanakkor nagyon sok nehézséget, időnként elakadást okoz a mára elavulttá vált szervezeti struktúra és a nehézkes ügymenet, valamint az intézmények rossz, esetenként a szakmai munkát akadályozó fizikai állapota.

Intézményünk BMSZKI-n kívül számos fontos külső kapcsolatot ápol.

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ (ZCSK) kiemelet helyen áll külső kapcsolataink között, hiszen minden, a családok átmeneti otthonában élő ügyfelünk egyben a ZCSK ügyfele is. Az M3 Park munkásszállás lakói szociális problémáikkal és gyermekvédelmi vonatkozásban szintén a ZCSK-hoz tartoznak. A Központ által szervezett rendszeres jelzőrendszeri tanácskozásokon nem csak intézményünk szakmai vezetője, de rendszerint több családgondozó és szakgondozó kollégánk is részt vett. A családjainkat érintő esetmegbeszélő alkalmakon és esetkonferenciákon szintén aktív együttműködésben dolgoztak kollégáink a

ZCSK szakembereivel. A CSÁO-ban tartott esetismertető alkalmakra is meghívtuk a ZCSK érintett dolgozóit, iskolai szociális munkásuk pedig havi szinten látogatja intézményünket. Az ZCSK szakembereivel gyakorlatilag a teljes szakmai team kapcsolatba került, családgondozóink hetente többször, szakmai vezetőnk havonta több alkalommal is együtt dolgozott a Központ munkatársaival, az egyes családokat érintő munkába pedig a családokhoz rendelt szakgondozók is bekapcsolódtak.

Újkeletű, ám annál szorosabb az együttműködésünk a szomszédos Sárrét parkban 2024. februárja óta működő Sárrét Községi Térrel. A projekthez, amelynek elsődleges célja a környéken élő emberek aktív részvételével programokat, klubokat, önképzőköröket szervező, a helyi problémákat helyben megoldani próbáló közösség építése, a Rákosszeg parkban élők is számos módon kötődnek. Kollégáink, valamint a CSÁO és az M3 Park lakói egyaránt gyakori vendégek a Községi Térben, illetve annak rendezvényein. Az együttműködést nagyban segíti, hogy volt ellátási egységvezetőnk koordinátorként dolgozik a helyi közösség fejlesztésén. Kapcsolatunk heti rendszerességű, elsősorban szakgondozóinkat, kisebb részben családgondozóinkat, valamint intézményünk vezetőit érinti. Ügyfeleink a Községi Tér programjait rendszeresen látogatják, átlagosan 2-3 hetente 4-8 ügyfelünk vesz ezeken részt.

Rendszeres a kapcsolatunk a körzet köznevelési intézményeivel, különösen a Munkácsy Mihály Általános Iskolával és a Széchenyi István Általános Iskolával, valamint a körzeti védőnővel. Ezekben megközelítőleg azonos arányban vesznek részt a család- és szakgondozók, valamint szakmai vezetőnk.

Intézményünk a Fővárosi Önkormányzathoz, a BMSZKI fenntartójához is több szállal kötődik. 2024-ben a Budapest Brand két jelentős projektje segítette munkánkat. Augusztus 28-án nagyszabású nyárzáró rendezvénnyel kedveskedtek lakóinknak, melyen Karácsony Gergely főpolgármester is megjelent. Az év végén szintén a Budapest Brand szervezésében valósulhatott meg az az adománygyűjtő plakátkiállítás, amely közösségi élményterünk felújítását célozta. A Budapest Brand szintén szerepet játszott a Baptista Szeretetszolgálat tanévkezdést segítő adománygyűjtő akciójában, melyből a nálunk élő gyermekek is részesülhettek. A Rákosszeg parkba szervezett rendezvényen gyakorlatilag minden kollégánk részt vett, a plakátkampányban intézményünk ellátási egységvezetője volt a Budapest Brand együttműködő partnere. Intézményünket az ellátási egységvezető képviselte a Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum alakuló ülésén, rajta kívül szakmai vezetőnk és egy családgondozó kollégánk volt aktív tagja a Fórumnak, illetve munkacsoportjainak. 2024-ben a Szociálpolitikai Főosztály dolgozóival is sikerült előremutató együttműködést kiépítenünk. Az osztály dolgozói több

alkalommal megjelentek intézményünkben és aktívan részt vettek gyermeknap rendezvényünkön is.

Kapcsolatunk más átmeneti otthonokkal 2024-ben alapvetően az egyes ügyek mentén történő információcserére és koordinációra irányult. Ezekben a CSÁO vezetői és családgondozói egyaránt aktívak voltak. Átfogóbb együttműködésre, intézménylátogatásra az évben nem került sor.

11. A 2025. évre vonatkozó munkaterv és szakmai elképzelések

A 2025. évre vonatkozó szakmai, fejlesztési elképzeléseink sokrétűek, átfogóak és meglátásaink szerint egységes rendszerbe integrálhatóak.

Esedékessé vált a szakmai munkát szabályozó dokumentumok aktualizálása. Háziarendünk megújításra, Eljárásrendünk véglegesítésre vár és terveink között szerepel a Menedék program CSÁO-ra történő továbbfejlesztése, valamint számtalan kisebb módosítás a munkánkkal járó dokumentáció egységesítése érdekében.

Nélkülözhetetlen a szakmai munka lehetőségeit és kereteit sokszor alapvetően befolyásoló fizikai feltételek javítása. Ezen a területen három kiemelt célunk van. Az alagsori Játsszóház felújításának újrakezdése és befejezése Az én menő lakásom¹ stábjának segítségével. A negyedeik emeleten kialakított közösségi élménytér felújítása és berendezése. Végül a CSÁO lakásainak lehetséges mértékű felújítása, különös tekintettel a régi konyhabútorok cseréjére.

Az intézményünkben régóta folyamatosan zajló, magas színvonalú, napi szakmai munka (családgondozás) mellett folytatjuk bevált jógyakorlatainkat (csoportok, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyermekprogramok), továbbá szeretnénk, ha minél több nálunk élő gyermek jutna hozzá gyermekpszichológus segítségéhez. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy meglévő csoportjaink (gyermekdráma, irodalomterápia, kutyaterápia) mellett újabb, a nálunk élők igényeit kielégítő csoportokat indítsunk. Ezek közül a legfontosabb a férfi- és női csoport, valamint a zene-csoport és a játék-csoport elindítása és működtetése.

Támogatjuk kollégáinkat abban, hogy az eddigi évekhez hasonlóan 2025-ben is aktívan vegyenek részt szakmai konferenciákon és továbbképzéseken, valamint a szervezetfejlesztésre és esetfeldolgozásra egyaránt igénybe vett szupervíziós alkalmakon. A CSÁO team-je 2025-re erős közösséggé kovácsolódott össze, a team építése idén ezért elősorban munkaszervezési-,

¹ <https://menolakasom.hu/>

valamint szemléletformálási folyamatnak tűnik. Előbbi a munkakörök jobb együttműködésére, utóbbi az egységesen konzekvens, empatikus, gyermek- és ügyfélközpontú munka gyakorlati részleteinek kimunkálására irányul.

Folytatjuk szakmai kapcsolataink kiépítését, illetve fejlesztését az ügyfeleinket érintő szolgálatokkal, intézményekkel és szakemberekkel, valamint a főváros és a került önkormányzataiban dolgozó szakemberekkel. 2025-ben is kiemelt együttműködő partnerünként gondolunk a Sárrét Községi Térre, ahol számos egyéb közösségi esemény és csoport mellett gyermekdráma csoportokat is szervezünk. Kollégáink folytatják munkájukat a Fővárosi Áldozatvédelmi Fórum keretében, illetve annak munkacsoportjaiban. A családon belüli erőszak és a bántalmazás visszaszorítását célzó munkánkat a BMSZKI módszertani csoportjával összehangolva folytatjuk.